

විද්‍යාව
9 ගෞරුණීය

ක්‍රුඩු ජීවීන්ගේ හාටිත

1 පාඨම

ක්‍රුඩු ජීවීන්

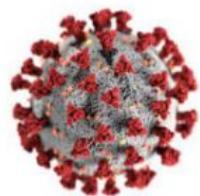
තනි සෙසලයකින් හෝ සෙසල කිහිපයකින් ගොඩනැගී ඇති, තනිව ගත් කල පියව් ඇසට පැහැදිලිව නොපෙනෙන ජීවීන්, ක්‍රුඩු ජීවීන් ලෙස හඳුන්වයි.

පහතින් දැක්වෙන විධියෝග්‍රැෆ් විමසිල්ලෙන් හොඳින් තරඟන්න. එහි කියවෙන කරුණු ද හොඳින් අසන්න.

ඉහත ඔබ නරඛන ලද විඩියෝව ඇසුරෙන් පහත දැක්වෙන රුප වලට අදාළ නිවැරදි ක්ෂේද ජීවී කාණ්ඩය තොරන්න.

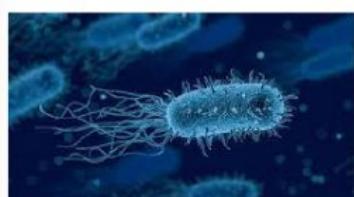
දිලිර

බැක්ටීරියා

ඇල්ලි

ප්‍රාටෝසේට්වා

චෙවරස

ක්ෂුදු ජීවිත් ජීවත් වන පරිසර හා උපස්ථර

විශ්වය මත අනෙකුත් ජීවිත් ජීවත් වන සියලුම පරිසර පද්ධතිවල ක්ෂුදු ජීවිතු ජීවත් වෙති. පසේහි, ජලයෙහි මෙන්ම වායුගෝලයේ කිලෝමීටර හයක් පමණ ඉහළව යන තෙක්ම ක්ෂුදු ජීවි ලෝකය පැතිර පවතී. ගාක හා සත්ත්ව දේහ මතුපිට මෙන්ම, දේහ අභ්‍යන්තර පවා ක්ෂුදු ජීවිතු ජීවත් වෙති.

ක්ෂුදු ජීවිත්ගේ බලපෑම්

අැත අතිනයේ සිටම මිනිසා විවිධ කර්මාන්ත සඳහා ක්ෂුදු ජීවිත් හාවතා කර ඇත. එමෙන්ම ක්ෂුදු ජීවිතු පරිසර සමතුලිතතාව පවත්වා ගැනීමට ද ආයක වෙති. එසේ වූවද රෝග කාරකයින් ලෙස ක්‍රියා කිරීම සහ ආහාර තරක් විම වැනි ක්‍රියා මගින් ක්ෂුදු ජීවිතු මිනිසාට අභිජනක ලෙස බලපෑම් ඇති කරයි.

ක්ෂුදු ජීවිත්ගේ හිතකර බලපෑම්

❖ කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ක්ෂුදු ජීවිත් යොදා ගැනීම

1. ජාන තාක්ෂණය හාවතය

පහත දැක්වෙන MP3 හඩ කොටස ගුවණය කරන්න.

- කෘෂිකර්මාන්තයේ දි බෝග ගාක වැඩි දියුණු කිරීම සිදු කරයි.
- නියගයට ඔරොත්තු දෙන රෝග හා පළිබෝධ හානිවලට ප්‍රතිරෝධී පෝෂ්‍ය ගුණය හා රසය වැඩි ගාක නිෂ්පාදන ලබා ගැනේ.
- විවිධ A අඩංගු කර පෝෂණ ගුණය ඉහළ නාංචා ඇති රන්වන් සහල් නිපදවීමේ දී Erwinia uredovora බැක්ටීරියාවගේ ජාන හාවත කරයි.

2. තයිටුපන් තිර කිරීම

පහත දැක්වෙන MP3 හඩ කොටස ගුවණය කරන්න.

3. කොමිපෝස්ස්ට් සැදීම

කොමිපෝස්ස්ට් පොනොර් නිෂ්පාදනය

- ක්ෂේද ඒවින් යොදා ගෙන කාබනික ද්‍රව්‍ය වියෝගනය හිගු කර ගැනීමෙන් කොමිපෝස්ස්ට් නිපදවනු ලැබේ.
- කොමිපෝස්ස්ට් මගින් පසට ක්‍රමානුකූලව බනිජ ලබා දී ගාක වැඩිමට යෝගා තත්ත්වයක් ඇති කරයි.
- කොමිපෝස්ස්ට් වල අඩංගු කාබනික ද්‍රව්‍ය වියෝගනය බොහෝ විට සිදු කරනු ලබන්නේ දිලිර හා බැක්ටීරියා යන ක්ෂේද ඒවි කාණ්ඩ මගිනි.

4. ජෙත්ව පළිබෝධනාගක ලෙස හාටිතා කිරීම

- බෝග වගාවට හානි කරන කෘමි පළිබෝධයින් මරදනය සඳහා ජෙත්ව පළිබෝධනාගක ලෙස ඇතැම් ක්ෂේද ඒවාන් යොදා ගත හැකිය.

උදා: සැල්වීනියා නම් ජලප වල් පැලැටිය විනාශ කිරීමට Alternaria නම් දිලිරය හාටිතා කරයි.

❖ වෛද්‍ය විදයාවේදී ක්ෂේද ඒවාන්ගේ හාටිත

1. ප්‍රතිඵ්‍යුතු නිපදවීම

පහත දැක්වෙන MP3 හඩ කොටස ගුවණය කරන්න

- එක් ක්ෂේද ඒවාන්ගේ දේහය තුළ නිපද වී වෙනත් ක්ෂේද ඒවාන් විනාශ කිරීමට හෝ අඩංගු කිරීමට යොදා ගන්නා රසායනික ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිඵ්‍යුතු ලෙස හඳුන්වයි.

2. ප්‍රතිඵ්‍යුතු නිපදවීම

- අඩංගු කරන ලද ක්ෂේද ඒවාන් එන්නත් ලෙස හාටිතා කිරීම.

උදා: පෝලියෝ, ක්ෂේද රෝගය, සරම්ප වැනි රෝග සඳහා දෙනු ලබන එන්නත්

- මිය ගිය ක්ෂේද ඒවාන් එන්නත් ලෙස හාටිතය

උදා: කොළරාව, ඉන්ංලුවන්සාව, වැසිගොයිඩ් උණ වැනි රෝග සඳහා දෙනු ලබන එන්නත්

- විෂහරණය කරන ලද පූලක එන්නත් ලෙස හාටිතා කිරීම.

උදා: පිටගැස්ම, ගලපලය

- ක්ෂේද ජීවී දේහ කොටස් හාවිතා කර ජාන ඉංජිනේරු තාක්ෂණයෙන් නිපදවන එන්නත්

හෙපටයිටස් B සඳහා දෙනු ලබන එන්නත

3. ප්‍රතිඵුලක නිපදවීම

- වියාධිජනක බැක්ටීරියා මගින් නිපදවන ධාරකයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වයට හානි පමුණු වන ජේව රසායනික ද්‍රව්‍ය බුලක ලෙස හඳුන්වයි.

❖ කරමාන්ත සඳහා ක්ෂේද ජීවීන් යොදා ගැනීම

1. ජීව වායු නිෂ්පාදනය

- ගොම, පිදුරු වැනි කාබනික ද්‍රව්‍ය හා ජලය අඩංගු මිශ්‍රණයක් ජීව වායුව නිෂ්පාදනය කිරීමට හාවිතා කරයි.
- කාබනික උපස්තර මත *Methanococcus* වැනි නිර්වායු බැක්ටීරියා ක්‍රියාකාර ජීව වායුව නිපදවයි.

ජීව වායු නිෂ්පාදය කරන ආකාරය පහත විඩියෝව මගින් නරඹන්න.

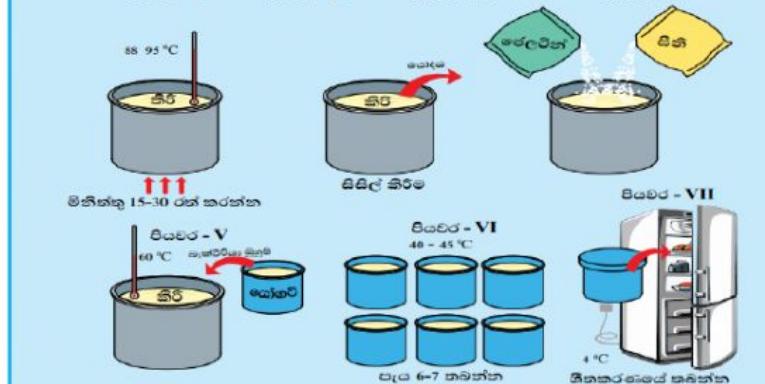
2. කිරී ආග්‍රිත නිෂ්පාදන

අවධා දුවක : පිටියිද රුඩ් සාම්පූහෙක්, තුළම බැක්ටේරීයා අධිඛ යෝගී සාම්පූහෙක්, සිනි ස්වල්පයක්, ජේල්ටින්, කිරී රු කිරීමට සුදුසු කාජනායක් සුදුසු ජේල්ටින් සෑක්ස්ප් කිනිපෙක්, උෂ්ණත්වමානයක්.

ක්‍රමය :

- ගෙරා ගන් රුඩ් සාම්පූහෙක් 88 °C - 95 °C උෂ්ණත්වයකට මිනින්ඩු 15 - 30 අනු කාලයක් රු කිරීම.
- පෙශාද ඉවත් කිරීම.
- මිශ්‍රණයට අවධා පමණ සිනි හා ජේල්ටින් එකඟ කිරීම.
- 60 °C පමණ උෂ්ණත්වයේ දී කිරී සාම්පූහෙක් මිශ්‍රණ අධිඛ යෝගී සාම්පූහෙක් ස්වල්පයක් එක් කර ගොදුන් ජ්‍යු කිරීම.
- සුදුසු බඳුනුවලට මිශ්‍රණය පිරිවීම.
- මිශ්‍රණය 40 °C - 45 °C පමණ උෂ්ණත්වයේ පැය 6-7 පමණ කාලයක් කැඳීම.
- බදුන් විය ගිහෙරුණයේ කැඳීම (4 °C උෂ්ණත්වය).

පෙරට - I පෙරට - II පෙරට - III පෙරට - IV

✓ දි ඇති පිළිතුරු අතරින් නිවැරදි හෝ වඩාත ගැලපෙන පිළිතුර තොරන්න.

1. ස්වයංපෝෂ්මි ක්ෂේද පීවි කාණ්ඩයක් වන්නේ,.....

දිලිර ය

වෙටරස ය

ඇල්ගි ය

ප්‍රාටෝසෝවා ය

2. බැක්ටේරීයා ආසාදනයක් නියා ඇති වන රෝගයක් වන්නේ,.....

මුල්‍යෝගික ප්‍රාග්ධනය

ක්ෂේද රෝගය

ජල්‍යිනිකාව

ඉබෝලා

3. ක්ෂේද එවින් යොදා ගෙන පරිසර දුෂක ඉවත් කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා

තාක්ෂණය භාෂ්‍යන්වන්නේ කුමන නමකින්ද?.....

මෙශ්ට පාලනය

මෙශ්ට හායනය

මෙශ්ට ප්‍රතිකර්මණය

මෙශ්ට ක්ෂීරණය

- පහත සඳහන් වහන්ති ✓ නිවැරදි නම් ✗ ලකුණ ද වැරදි නම් වැරදි
ලකුණ ද යොදන්න.

1. ප්‍රතිඵේද අංශය යනු ක්ෂේත්‍ර පීටියෙකු අඩංගු කිරීමට හෝ විනාශ කිරීමට යොදා

ගන්නා සිනැම රසායන ද්‍රව්‍යයකි.

2. පිටපැස්ම වැළැක්වීම සඳහා ලබා දෙන එන්නතෙකි විෂ්ඨරණය කරන ලද

බැක්ටීරියා බුලක පවතී.

3. ජීවී මෙන්ම අඩීම් ලක්ෂණ දරන මෙවරය, රෝග කාරකයන් ලෙස යැලෙකේ.

4. රනිල කුලයේ ගාකචල මූලගැටින් තුළ වෙශයන රසියෝගීයම බැක්ටීරියාව

වායුගෝලීය නයිට්‍රොජන් තිර කරයි.

5. පරිසරයේ සිවින බොහෝ ක්ෂේත්‍ර පීටින් අභිජනකර ක්ෂේත්‍ර පීටින්ය.

Created by : Pramodya Pathirana

Ruwanpura National College of Education